

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Antehac ex probatis Auctoribus breviter concinnata

Busenbaum, Hermann

Coloniæ Agrippinæ, 1707

Q. 55. Quid circa collationem.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42600

& *Castrop.* d. 3. p. 5. n. 8. id non fieri vi devolutionis, sed ut tollatur impedimentum. Addit *Castrop.* p. 4. n. 10. fieri non debere institutionem durante tempore concessio ad præsentandum, tum quia laicus interea potest variare, tum maximè quia posset alius interea prætereendere & probare jus præsentandi. Vide *Leur.* q. 189. Nec fieri debet ante elapsum terminum edicti, ubi consuetudo est illud publicandi, idque sub poena nullitatis: quòd si præmissio edicto fiat institutio etiam per Patronum putatitium, sustineri debet, *Garc. Corr. Lott. Leur.* q. 192. Potest autem fieri institutio etiam post obitum præsentantis, *Vivian. Corr. Leur.* q. 190.

368 §. X. Si præsentatus se in administrationem ingerat ante institutionem, docent *Maresch. Mant. Lott. A. Tamb. Corr.* c. 7. à n. 13 illum privati omni jure quæsito & incidere in poenas statutas *Cap. Avaritia*, de Elect. in 6. Admittunt hoc *Gemin. & Pirh.* de præsentato ad dignitatem: sed de omnibus negat *Passer.*, quia lex loquitur de electo, poenalia autem non sunt extendenda. Vide *Leur.* q. 430. n. 6.

369 Q. 55. Quid circa collationem sit addendum. R. Seqq.

§. I. Episcopus est inter collatores ordinarios primus, utpote cui de jure communi competit conferre omnia beneficia suæ diocesis, *Cap. Omnes basilica*, *Cap. Nullus omnino*, 16. q. 7., *Cap. Conquerente* 16. de off. Jud. ordin., *Cap. Ex frequentibus*, de Instit. Potestque hoc facere Episcopus ante suam installationem vel inductionem in possessionem, si non sit provisus à Papa: non potest tamen alteri, quam Vicario suo generali committere potestatem conferendi, *Rebuff. Covarr. Garc.* p. 5. c. 8. n. 119. Vide *Leur.* p. 2. q. 664.

370 §. II. Ordinarius collator hic vocatur, quisquis jure

jure proprio beneficium confert, sive sit Episcopus sive non; sive jus illud habeat à jure communi, sive ex consuetudine, præscriptione vel privilegio, Cap. *Ordinarii*, de off. Ordin. in 6., *Castrop.* t. 13. d. 2. p. 27. n. 1. *Luca* de benef. d. 31. n. 15.

§. III. Merè laici sunt incapaces conferendi beneficia, Cap. *si quis deinceps*, Cap. *per laicos*, Cap. *laicis*, Cap. *laici*, 16. q. 7.; ita ut nequidem per consuetudinem immemoriam vel præscriptionem obtinere possint: quia qui jus non potest possidere, etiam non potest præscribere, Reg. 3. juris in 6., laici autem jus illud spirituale possidere non possunt: possunt tamen laici, etiam fœminæ, obtinere jus conferendi per privilegium Papæ, quod præsumetur in probatione temporis immemorialis, sed tum non tam ipsi conferent, quàm Papa vel Episcopus ad eorum nominationem: non tamen ideo habent jus petendi remotionem à beneficio. Vide *Leur.* q. 726.

§. IV. Excommunicatus non toleratus conferre non potest, Cap. un., *ne Sede vacante*, in 6. *Castrop.* n. 12. *Lott.* 1. 2. q. 41. n. 15. & 22. Toleratus, quamvis sit notorius, validè confert, *Extrav. Martini V. Ad evitanda*, *Covarr. Suar. Sayr. Gom. Leur.* q. 728. contra *Garc.* c. 4. n. 313. Putat tamen *Luca* d. 23. n. 22., quòd censura suspensionis, quamvis sit minor, tollat vel impediatur jus conferendi.

§. V. Capax juris conferendi, si bonâ fide sit in possessione, confert validè & licitè, quamvis fortè careat jure, Cap. *Cum ecclesia sutrina*, Cap. *Cum olim*, de caus. poss. & propr., *Garc. Castrop. Lott.* q. 45. n. 2. Quod tenet, etiamsi alius antea fuisset in possessione, dummodo ipse ultimò possideat, *Lott.* q. 34. à n. 26. Item si sit in possessione rei, cui jus conferendi est annexum, licèt nunquam contulerit, *Castrop.*

Castrop. p. 28. n. 1. *Garc.* c. 5. à n. 9. Item si sit hæres vel successor in eo, propter quod antecessor possedit jus conferendi, *Castrop. Garc.* n. 33. & 37. Et hæc tenent, etiam si jam sit contra ipsum mota lis circa proprietatem; Si tamen sit mota super possessione, expectandus est eventus litis, *Garc. Castrop.* Quòd si constaret de proprietate ad alterum pertinente, possidens conferre non posset, *Menoch. Dec. Gutt. Lamb. Covar. Garc. Castrop.* n. 2. Si tamen collatio jam facta esset, antequam constaret, quamvis provisus necdum cepisset possessionem, privari non posset, quia per collationem acquisitum fuisset jus perpetuum in beneficio, *Garc. Castrop. Lott.* contra *Gabr.* Vide *Leur.* q. 729. Dixi, capax juris conferendi, nam si jus resistat, uti resistit laico, non sufficit talis quasi possessio, sed exigitur titulus, *Lott.* q. 45. n. 17. & 27. *Leur.* q. 730.

374 §. VI. Possessio conferendi acquiritur per unicum actum, quo quis tanquam Ordinarius ultimò contulit beneficium, *Paris. Gutt. Zech. Covarr. Castrop. Lott.* Nec obstat, si Papa postremus contulerit, quia non interrupt, sed tantum fecit dormire possessionem, *Garc. Leur.* q. 731. Ut tamen ita acquiratur possessio, debet in conferente esse bona fides, in adversario scientia & patientia, in proviso deductio ad effectum, ut nempe vi illius collationis acceperit possessionem beneficii & percipiat fructus, *Covarr. Gutt. Roch. Rebuff. Lamb. Covar. Garc.* Quòd si jus resistat, uti resistit laico, non semper potest præsumi bona fides, nisi adsit titulus vel ratio probabilis, *Garc.* & alii plurimi. Si autem collatio vel obtentio beneficii sit data cum clausula præservativa, *salvo jure cujuscumque*, aut si provisus mansit in beneficio per compositionem litis, conferens non acquisivit usum aut possessionem conferendi, *Garc.*

Vide

Vide *Leur.* q. 732. Quomodo probetur jus conferendi, examinat q. 735.; quomodo autem collatori remaneat jus, licet hoc beneficium applicetur dotationi alterius, explicat q. 736.

Quod si plures habeant simultaneam collationem, dividere possunt per turnos vel menses, *Leur.* q. 697. & seqq.; ubi etiam discutit, quomodo quis excludi aut stabiliri possit in simultanea collatione. Si autem ex pluribus, qui habent jus simultaneum, aliqui fiant inhabiles aut impediuntur, totum jus habent reliqui, etiamsi esset unicus de integro Capitulo, *Luca, Leur.* q. 724. 375

§. VII. Si quis à Superiore constitutus per errorem communem reputetur esse verus Prælatus, ad cuius officium pertinet conferre, quamvis re ipsa non sit, quia v. g. ab initio fuit inhabilis, valet ejus collatio, & Ecclesia supplet ob utilitatem publicam, arg. *L. Barbarius ff. de off. prætoris, Cap. Infamis 3. q. 7. & AA. communiter cum Leur.* q. 725. Putant quidem *Abb. Inn. Fel.* & alii id tum tantum verum esse, si quis ratione officii publici sibi commissi sit collator, sed hanc limitationem improbant *Sanch. Pontius, Castrop.* & alii, quia etiam homo privatus confert nomine Ecclesiæ & pro bono publico. Vide *Leur.* q. 725. 376

§. VIII. Nemo potest, nequidem per substitutum, sibi ipsi conferre beneficium, uti à pari dictum est de præsentatione à n. 326. Hinc si Vicarius ab Episcopo habeat potestatem conferendi beneficia, non potest conferre Episcopo, *Az. Rebuff. Garc. Castrop. Leur.* q. 693. Similiter substitutus à Vicario non posset conferre Episcopo aut Vicario, *Castrop.* Si tamen Episcopus Vicario commisisset collationes cum potestate substituendi Pro-Vicarium his verbis, *quem nos Pro-Vicarium, nunc prout ex tunc,* 377

runc, cum eadem potestate substituiimus, hic Provicarius non posset quidem Episcopo, attamen posset Vicario conferre, *Garc. Castrop. Leur. q. 694.*

378 §. IX. Beneficium non potest provideri antequam vacet, uti dicitur à n. 461. Collatio autem spectans ad Ordinarium collatorem debet fieri intra sex menses à die vacationis cognitæ aut juris ad conferendum acquisiti, *Cap. Nulla ecclesiastica, De concess. præb., Leur. q. 789.* Si autem collatio Parochiæ sit reservata Papæ, vel competat alteri quàm Episcopo, examen & præsentatio magis idonei fieri debet intra quatuor menses, uti statuit *Pius V.* apud *Castrop. d. 3. p. 5. n. 5.* De collatione beneficii resignati in manus Ordinarii, dicitur n. 1030.

379 §. X. Tempus non currit impedito, uti dictum est n. 308. Quòd si impedimentum intervenerit, v. g. post tres menses, à tempore sublatis impedimenti, indulgetur iterum semestre integrum; uti & à tempore, quo collatio non est acceptata, aut providendus moritur, *Az. Lott. Leur., q. 790.* Quomodo autem aliquando valeat collatio, si fiat post elapsum tempus, dicitur n. 568.

380 §. XI. Collatio beneficii debet esse, 1. pura. 2. certa. 3. facta in perpetuum. 4. sine diminutione. 5. gratis. 6. liberè, uti jam declarabitur.

1. Debet esse pura, id est, non conditionata: si tamen fiat sub conditione, quæ jure inest, v. g. *si beneficium vacet, si sis aptus &c.*, non vitiatur, quia hæ conditiones semper imbibuntur, ergo non obstant, licet exprima itur, *Castrop. p. I. n. 4.* Non debent tamen aliter apponi, quàm insint, unde non valet, confero Parochiam, *si intra annum fias sacerdos*, nam sic suspenditur collatio, debet autem absolute conferri, cum obligatione, ut *intra annum fiat sacerdos*, *Garc. p. 8. c. 2. n. 12.* Quòd si addatur conditio

de presenti aut præterito non spectans ad fundationem beneficii, v. g. confero, *si es consanguineus Timi, si studuisti Canonibus, Castrop. n. 7.* putat collationem esse invalidam, quia cum conferens nesciat, an ista conditio existat, videtur voluntas ejus & collatio suspendi: *Passer. & Garc. n. 9.* probabilius dicunt valere, si conditio reipsa existat, quia voluntas reipsa est tum absoluta. Vide *Leur. q. 769.*

2. Debet esse certa; hinc collatio incerta & non 381
determinata ad unam personam, est invalida, uti, *confero Petro vel Paulo; Petro & Paulo; uni ex tuis filiis &c.* quia unus tantum potest habere jus plenum beneficii, *Az. Laym. Castrop. Leur. q. 772.*

3. In perpetuum, nam solus Papa potest benefici- 382
um conferre ad tempus, *Cap. Si gratiosè, de rescriptis in 6.,* beneficia enim sunt de se perpetua, uti dictum est n. 215. & 222. Vide *Leur. q. 774.*

4. Absque omni diminutione, uti explicabitur 383
à n. 668.

5. Gratis, ideo enim dicitur concessio gratiæ: & si fiat pro pretio, præmio vel mercede, committitur Simonia, *Cap. si quis objecerit, Cap. Salvator 1. q. 3., Cap. Quam pio, 1. q. 2.* Et satis constat ex dictis l. 3. p. 1. à n. 69.

6. Liberè: si enim sit coacta, id est, extorta per 384
vim vel metum, est nulla; uti & tum, si sit subreptitia & per fraudem obtenta. Vide *Garc. p. 8. c. 3 & Leur. q. 775.* An possit esse clandestinata, vel quomodo requiratur, ut etiam in foro externo probari possit, vide *Leur. q. 773.*

§. XII. Collatio beneficii simplicis ordinariè 385
non prærequirit examen, si notum sit petentem esse sufficienter litteratum, *Gonz. Lamb. Felin. Castrop.* Vide *Leur. q. 778. & dicta n. 363.*

§. XIII. Si fundatio requirat, ut collatio fiat cum 386
N consilio,

consilio, hoc audiri debet, aliàs collatio est nulla, Cap. *Cum in veteri*, De elect., *Abb. Gonz. Lott. vide Leur. q. 779.*, ubi plures affert distinctiones & limitationes; & inter alia notat aliquos putare, si dicatur, ut conferat *cum consilio*, hoc non necessariò esse sequendum, secus si dicatur, ut conferat *de vel ex consilio* alterius; quamvis alii etiam hoc negent: admittit tamen *Gonz.* esse sequendum, si dicatur, ut conferat *juxta vel secundum consilium* alterius.

387

§. XIV. Si fundatio præterea requirat, ut collatio fiat cum consensu Titii, sine hoc facta erit nulla; quòd si consilium dederit, hoc ipso consensit; & si consensit, etiam censetur consilium dedisse, *Oldrad. Gonz.* Et sufficit, regulariter loquendo, si consensus saltem sequatur intra tempus conferendi, *Abb. Tirrag. Lamb. Paris. Gonz.* Vide *Leur. q. 780.* Si fundatio tantùm requirat interventum Titii, satis est esse ad hoc vocatum, corpore præsentem assistere, & intelligere, quid agatur, quamvis collationem improbet; & tum se habet res, uti quando Parochus debet interesse contractui matrimonii, *Masc. Menoch. Gonz.* Vide *Leur. q. 781.* Si autem fundatio requisiverit scientiam Titii, satis est, si collator priùs illi notificet, quòd velit tali conferre, nec requiritur ejus consilium, consensus aut præsentia, *Bald. Felin. Gonz. Leur. q. 782.* Denique si dicatur fieri debere ad supplicationem Titii, hæc expectari debet, quamvis non necessariò fit illi obsequendum, cum supplicatio fiat ob gratiam obtinendam, *Lancell. Marant. Gonz. Leur. q. 783.*

388

§. XV. Collatio facta ab inferiore, quàm sit Papa, non requirit certam formam verborum vel scripturam; imò potest fieri nutu, dummodo exprimatur voluntas conferentis, *Lamb. Silv. Corr. Lott. Leur. q. 785.* Provisio tamen Papalis requirit

rit pro sui forma signaturam Papæ, & pro sui exequibilitate etiam rescriptum, saltem de mandato Papæ. Vide *Leur. q. 786.*

§. XVI. Collatio non dicitur perfecta, nec beneficium absolutè provisum, nisi collatio sit acceptata, *Covarr. Gonz. Lott. l. 3. q. 1. à n. 20.* Revocari tamen non potest, quamvis acceptata non sit, *Cap. si tibi absenti, de præb. in 6.,* Nec est paritas cum promissione, donatione vel aliis contractibus, secundùm dicta l. 3. p. 2. à n. 767. Probatum autem acceptatio verbis, factis, signis aut aliis conjecturis, de quibus *Lott. à n. 27.* Quòd si nominatus semel renunciarit, sed pœnitentiâ ductus iterum acceptet, antequam collator mutet voluntatem, valet acceptatio, *Laym.* Potestque acceptatio fieri etiam per procuratorem vel mandatarium, etiam laicum à te constitutum, quamdiu non revocasti. Vide *Leur. q. 794. & seqq.*

An aliquis possit prosequi plures collationes sibi factas, dicitur n. 437.

Q. 56. *Quid circa electionem sit addendum.* 390

R. *Seqq.*

§. I. Electiones jure communi spectant ad Collegium seu Capitulum, in quo præficiendus est aliquis, *Cap. Congregatio, 16. q. 7.* Et soli illi habent votum, qui sunt capitulares seu emancipati, ideoque dicuntur vocales. Ad tale autem Capitulum primò constituendum requiruntur saltem tres, *L. Neratius 35. ff. de verb. signif.;* & ad illud conservandum duo; ad jura autem illius conservanda sufficit etiam unus, hinc talis poterit eligere vel postulare, uti poterat totum Capitulum, *L. sicut, ff. quod cujusque univers. nomine, Laym. ad Cap. 1. de Elect. aliique cum Leur. p. 2. q. 233. & seqq.* Notant autem *Nicol. t. 1. §. 6. & Luca de Canonicis d. 26. n. 5.,* ele-

N 2

ctiones